

— So avgjørt. Nóg av tí, sum verður sett upp er heldur ikki bygt til okkara víður-skifti. Aftaná skal so nóg av hesum gerast umfatur.

— Hvat kann gerast fyrri at venda hesi gongdini?

— Tað er rætt og slætt, at vit seta okkum niður og siga, at vit hava ikki so nógvan skund. Tað er einki at ivast í, at einaferð fer henda nógva bygging at minka. Fer hon at koyra líka hart tá, so fer at mangla í onkunstaðni.

— Faa vit arbeiðsloysi skjótt?

— Tað fæa vit ikki, um tað verður rætt atborið.

— Og verður rætt atborið í dag?

— Nei, tað haldi eg ikki.

Ráðgevararnir!

— Hvar hevur ábyrgdina av hesi gongdini, og hvør skal gera nakað fyrri at venda

henni?

— Vanliga siga vit, at politikararnir hava skyldina. Í dag hava vit onga löggávu innan bygging annað enn danskan rættarpraksis.

Vit hava so fingið ein hóp av ráðgevarum í Føroyum hesi seinastu árin. Tað er einki at ivast í, at teir vilja hava arbeiðini. Tað eru so tvey ting, sum visa, at teir eru teir røttu til at ráðgeva: teir kunnu byggja biligt og skjótt.

Men tá tað so verður kravt, at uppgávarnar skulu gerast skjótt, so mugu tær eisini verða tilrættaðar rationelt frá ráðgevarunum. Tað eru tær oftani ikki.

— Hvussu kundi tú hugsað tær gongdina í framtíðini?

— Kundi hugsa mær at ein votering fór fram. At okkurt stýrandi organ segði: at vit hava eina byggjorku í Fø-

oyum, sum klárar at umseta so og so nógvar mill. kr. Tv.s. at tað skulu ikki fleiri uppgávur í gongd, enn tær milli. kr. kunnu nøkta. Tá fer at vera nokk av arbeiði til allar hendur. Ikki ov nóg og ikki ov lítið. Tað ber til.

Hitt er, at ráðgevararnir leggja uppgávarnar soleiðis til rættis, at tær arbeiði, sum skulu gerast á sumri verða gjørdar.

Bygging í Føroyum er sesongarbeiði. Skulu vit tosa um at forða arbeiðsloysi, so má tað almenna seta arbeiði í gongd móti vetri, tí tá er vanliga lítið arbeiði. Tað gongur kanska eitt sindur truplari við arbeiðinum, men tað verður biligari fyrri tað almenna í seinasta enda. Annars skal tað lata fólki sum ganga arbeiðsleys, stuðul á onkran hátt. jan

Byggifelagið Phil & Søn:

Minni og minni at gera í Føroyum — verkfrøðingarnir aðrastaðni at arbeiða

Tey fyrstu ráðhúsini verða liðug um mánaðarskifti nov.-des.

Byggifelagið Kanjon:

Hava arbeiði í enn eitt ár

Eitt av teimum stóru byggifeløgnum, sum hevur heimstað uttanfyri Havnina, er Kanjon í Klaksvík.

Higani færtta vit, at teir hava nokk av arbeiði í eitt ár aftrat. Teir hava umleið 50 fólki í arbeiði.

Tað nógva av arbeiðinum fer fram í Klaksvík, har Kanjon stendur fyrri stóru havnabyggingini umframt úthyggingini av sjúkrahúsinum.

Kanjon arbeiðir eisini aðrastaðni í landinum eitt nú uppá nýggja hotellið í Havn og havnaarbeiði á Strøndum og í Runavík.

Vit spurdu nú umboðsmannin hjá Kanjon, um tað liggur lítið av arbeiði fyrri framan, tá teir eru liðnir við verandi arbeiði. Til tað sigur hann, at teir vita ikki um nakað arbeiði,

tá hesi eru liðug. Hetta er rættiliga sjáldsamt, tí fyrr hava teir vitað rættiliga væl, hvat hevur verið av arbeiði nakað væl frammi í tíðini.

A Kanjon halda teir annars, at nógva arbeiði í Føroyum verður gjørt í ov stórum skundi. Hetta ger oftani, at føroysk byggifeløg kunnu ikki átaka sær arbeiði, tí vit hava ikki orku til tess. Útlendingar fáa hesi arbeiðini, tí teir kunnu gera tær skjótari liðug.

Viðvíkjandi arbeiði í Norðoyggjum frættta vit frá Kanjon, at tað stendur ikki so illa til. Byggifelagið plagar at merkja tað, tá fólki eru arbeiðsleys. Teir fáa tá nógvar fyrispurningar um arbeiði. Tað hava teir so ikki fingið nú.

Hetta fevnir so ikki um tær ungu, tí tær eru ikki so væl egnað til byggjarbeiði frættist.

— Hvussu við tí stóru SEV-úthyggingini spurdu vit?

Til tað verður svarað, at Kanjon í løtuni byggir ein bygning fyrri SEV norðuri á Strønd. Men viðvíkjandi teirri stóru ætlaðu SEV-úthyggingini av vatnorkuni veit Kanjon einki.

— Tað hevði annars verið rimuligt, at føroysk byggifeløg høvdu ein stóran part av hesum arbeiði. Vit áttu so at verið eftirspurdur, tí teir, sum stíla fyrri hesi bygging vita, at framtíðin hjá føroyskum byggifeløgum sær ikki alt ov ljós út.

jan

Eitt av teimum stóru byggifeløgnum, sum arbeiða í Føroyum, er Phil & Søn. Hetta byggifelagið, sum hevur heimstað í Danmark, kom til Føroya fyrst í 60-unum og hevur hesi seinastu 20 árin havt rættiliga nógva arbeiði eitt nú viðvíkjandi havnagerð, tunnlsgerð o.l. Felagið hevur havt upp í 250 fólki í arbeiði. Í dag arbeiða eini 100 fólki hjá hesum byggifeløgnum.

Nøkur fá stór arbeiði

Sosialurin hevur tosað við Steen Balle, verkfrøðing hjá Phil & Søn. Hann hevur arbeiðt sum verkfrøðingur í Føroyum seinastu 20 árin.

— Steen Balle greiðir frá, at í løtuni hevur Phil & Søn arbeiði uppá nýggja Hotel Føroyar, uppá ein nýggjan bygning til Elektron og so nógva havnaarbeiði eitt nú á Sandi, í Oyndarfirði og á Glyvrum. Hesi arbeiðini skulu øll verða liðug innan næsta summar.

— Hava tit einki arbeiði í væntu, tá hesi arbeiði eru liðug.

— Vit hava givið onkur tilboð uppá smærri arbeiði. Annars má eg siga, at vit ikki hava upplivað hetta fyrr, at vit einki stórra arbeiði hava havt í kikanum bert gott og væl eitt hálvt ár fram í tíðina.

— Vita tit einki um stórra byggjarbeiði, sum skulu í gongd næsta ár?

— Nei, ikki annað enn nógva havnaarbeiði, sum vit kortini ikki vita, nær tær verða sett í gongd. Hesi havnaarbeiði eru m.a. á Tvøroyri og í Runavík.

Verkfrøðingar av landinum aftur

— Er tað ikki trupult hjá einum so stórum byggifelagi at skula tilrættaleggja við so stórar óvissu?

— So avgjørt. Men okkara fyrminnur er tann, at vit arbeiða ymsa staðni í heiminum, soleiðis at verkfrøðingar okkara

kunnu flyta runt. Fleiri av verkfrøðingunum, sum hava arbeiði í Føroyum, eru longu farnir til onnur lond at arbeiða fyrri Phil & Søn.

— Hava tit nógvar føroyskar verkfrøðingar?

— Bert nakrar heilt fáar. Tað visir seg at vera sera trupult at fáa føroyingar at starvast í privata byggifakinum. Sama er galdandi fyrri hini byggifeløgini. Skulu tær átaka sær stórra arbeiði, mugu tær fara til Danmarkar eftir verkfrøðingum.

— Hvussu ber tað til, at so fáir føroyskir verkfrøðingar arbeiða uti í markini innan byggifakið?

— Tað er ilt at siga. Kanska tí at teimum ikki dámar hetta arbeiði uti, ella tí teir halda, at tað er tryggari at starvast hjá tí almenna.

Teir eldru ringt við at fáa arbeiði

— Hvussu er støðan hjá arbeiðsfólkunum og handverkarunum?

— Vit hava minkað um talið á fólki so við og við sum arbeiðini eru vorðin liðug. Nú er so veturin komin, og tá er ikki altíð so gott at arbeiða.

Tað er ikki trupult at fáa arbeiðsfólk til okkara arbeiði. Sjálvur haldi eg annars, at fleiri arbeiðsmenn hava ilt við at fáa arbeiði í hesum tíðum. Serstakliga eru tað teir eldru arbeiðsmenninir, sum ikki hava havt møguleikan at fylgja við tekniska útviklinginum t.d. hetta við at koyra maskinur o.l. Skal eg siga mína hugsan um, hvønn arbeiðsloysi fyrst fer at raka, so verða tað hesar eldru arbeiðsmenninir. Teir vera Svartir Per undir arbeiðsloysi.

Hvat viðvíkur timburmonnum, so er tað framvegis trupult at fáa nokk av teimum. Vit hava tí verið noyddir at fáa fólki uttanifrú at gera timburarbeiði.

Kunnu vit fáa føroyingar at gera tær ymsu arbeiðini taka vit als ongar útlendingar.

Langtíðarætlan tørvar

— Nógva hevur verið bygt í Føroyum innan fá ár. Formaðurin í Havnar Handverkarafelag segði í samrøðu við Sosialin herfyri, at vit hava bygt uppá skeivan máta. Alt skal hava slíkan skund. Hvat heldur tú um tað?

— Eg haldi, at tað átti at verið lögð ein betri langtíðarætlan fyrri tey stóru havnaarbeiðini. Fyri bert fáum árum síðani vóru nógva stór havnaarbeiði í gongd, eitt nú á Eiði, Gøtu, Fuglafirði, Klaksvík, Hvalba, Sandi, Sørvági osfr.

— Eg haldi, at hesin útviklingurin átti at verið betri stýrdur. Viðvíkjandi privata byggingini er meira trupult at stýra. Her vóru tað tær góðu tíðirnar, sum gjørdur, at allir vildu byggja samstundis. Eg hugsi her serstakliga um handils- og idnaðarøki í Havn.

Eg má viðganga, at hevði landið stílað betri fyrri viðvíkjandi allari bygging, so hevði sæð óðrvisi út í dag.

— Nú hevur tú arbeiðt innan byggifakið í 20 ár. Hvar tað sæð verri út til arbeiði fyrr enn tað ger nú?

— Tað hevur tað helst ikki. Í 1960-unum var avmarkað av arbeiði. Tað er so økt síðani. Eg rokni við, at vit mugu vera klárir at seta ferðina niður til tað hon kanska var í endanum av 60-unum. Hetta verður sjálvandi ein stórus trupulleiki fyrri okkum, sum hava bygt upp eina stóra fyrirteku í Føroyum.

— Av og á hoyra vit um ta stóru SEV-úthyggingina, sum Højgaard & Schultz skal taka sær av. Hava tit fingið fyrispurningar í hesum sambandi?

— Vit vita einki annað um hesa bygging enn tað ein hoyrir á gøtuni: AT Højgaard & Schultz skulu gera hetta stór arbeiði. Vit eru so ikki eftirspurdur, endar Steen Balle.

jan